

JAARVERSLAG VAN DE
WERKZAAMHEDEN IN HET
JAAR 1940 VERRICHT OP HET

CENTRALE BEMESTINGSPROEFVELD

VOOR DE FRUITTEELT

„DE LANGE OSSEKAMPEN”

GELEGEN AAN DEN HAARWEG 18 TE WAGENINGEN

BIBLIOTHEEK
Landbouwpromerstation
en Bodemkundig Instituut I. N. O.
SEPARAAT
No. 10764-d

1940

E-56944-1940

V O O R W O O R D

De donkere wolken aan den politieken horizonnt pakten zich gedurende het voorjaar van 1940 samen en vonden haar culminatiepunt op 10 Mei, toen de oorlog in Nederland uitbarstte. Men kan zich voorstellen met welke gedachten wij, bewoners van Wageningen, den loop der gebeurtenissen afwachtten, toen de teerling geworpen was. Opwekkend waren ze geenszins en wij verlieten ons oord dan ook met de overtuiging, dat geen steen meer op den anderen zou blijven en in de geheele Geldersche vallei na eenigen tijd een chaotische toestand zou heerschen. Op den fatalen dag schreven wij alles af wat hier door ons werk tot stand gekomen was. Hoe anders zou het evenwel uitkomen; tien dagen later kwamen wij weer terug. Eén onzer eerste gangen was naar het proefveld. Reeds uit de verte zagen wij, dat het gebouwtje gespaard was gebleven. Dit gaf hoop, niet-tegenstaande alle huizen in het begin van den Haarweg zwaar beschadigd waren. Toen we dichterbij kwamen bleek, dat het gebouwtje had geleden van enkele verdwaalde mitrailleurkogels en dat de schade aan het proefveld meeviel. Wel waren de boomen van één perceel midden in den ouden boomgaard vernietigd, maar de andere exemplaren vertoonden slechts hier en daar wonden, die bij zorgvuldige behandeling te genezen zouden zijn. Het windschut van den nieuwen boomgaard stond nog, alhoewel doorzeefd met kogels. Het plantsoen van dit gedeelte had niet geleden. Op de bemestingsperceelen was hier en daar schade teweeg gebracht door het springen van een granaat en vele boompjes hadden kogelgaten, maar ook dit was niet erg. In elk geval bleek, dat de waarde van het terrein als bemestingsproefveld zoo goed als niet achteruitgegaan was en dat reeds na een jaar veel schade hersteld zou zijn.

Het hekwerk was op enkele plaatsen omver gehaald en behoefde herstelling. In totaal raamden wij de geldelijke schade op rond f 1300,—. Maar het was niet enkel naar de oorlogsschade, dat onze belangstelling uitging. Wij waren uiterst benieuwd hoe de boomen het tijdens onze afwezigheid hadden gedaan. Wij wisten op den tienden Mei, dat de boomen tot op dien datum uitstekend hadden gebloeid en dat de bijen vrij goed hun plicht hadden gedaan; verder, dat er zoo goed als geen nachtvorst had geheerscht.

Daar alle bestrijdingsmiddelen tegen plagen en kwalen op tijd waren toegepast, was onze verwachting omtrent de vruchtzetting en de gezondheid der boomen nogal hoog gespannen. Zij is niet den bodem ingeslagen en werd zelfs in velerlei opzicht overtroffen, zooals verder zal blijken. Wij hebben ons dan ook betrekkelijk opgewekt aan het werk gezet om de schade te herstellen, hierbij geholpen door de voor ons gunstige omstandigheid, dat wij de hulp konden aanvaarden van den dienst der werkverschaffing. Zoo hebben gedurende een paar maanden een viertal personen ons geholpen bij het rooien der beschadigde boomen, het uitsnijden der

wonden en insmeren met menie, het plaatselijk hernieuwen van het windschut, het opnieuw leggen van het smalspoor, het afbreken van een zware mitrailleurstelling midden in den boomgaard, enz. enz. Voor zoover noodig werden in het najaar nieuwe boomen ingeplant en het hekwerk weer in orde gebracht, zoodat thans alleen een ingewijde in staat is te zien, dat het oorlogsgeweld over het proefveld heeft geraasd. Wij hopen nu maar, dat de wonden goed herstellen zullen en dat het windschut in de toekomst niet al te zeer zal lijden onder de aangebrachte beschadiging, die niet te herstellen is.

In dit najaar werd aangevangen met de vergrooting van het gebouwtje, aangezien door de uitbreiding, welke het proefveld onderging, behoefte aan bergruimte ontstond. Het aangebouwde gedeelte zal uitsluitend dienen voor het opslaan van fruit, terwijl de vroegere fruitbewaarplaats dan voor sorteerkamer zal worden benut en in den winter tot opslagplaats van allerlei werktuigen kan worden gebezigd.

De bewaar ruimte voor fruit zal zoo worden gebouwd, dat wij volledig gebruik kunnen maken van de koude buitenlucht en zoo in staat zullen zijn het bewaren van het fruit over een langer termijn te doen plaats vinden. Door allerlei omstandigheden kon de bouw geen snellen voortgang vinden, zoodat deze zich in 1941 zal moeten voortzetten. De beschrijving van de bewaarplaats zullen wij daarom tot een volgend jaar uitstellen.

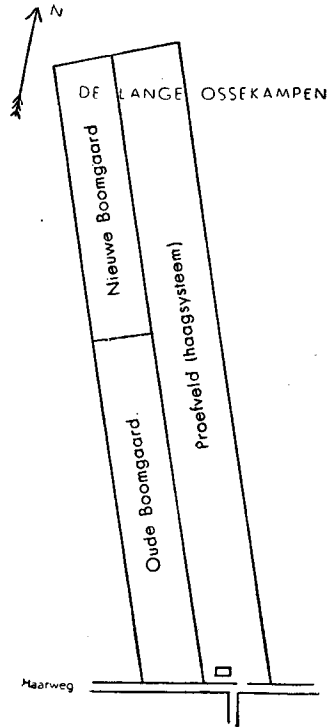
In 1940 was het bezoek niet groot, omdat de toegang tot het proefveld een tijdlang was verboden, aangezien het binnen de verdedigingslinie lag.

Behalve in de periode van 10 Mei tot 20 Mei hadden alle werkzaamheden een normaal verloop. Ook het oogsten kon op de gewone wijze geschieden, terwijl de verkoop der vruchten op een vlotte wijze plaats vond.

Tenslotte moeten wij er in dit voorwoord melding van maken, dat het proefveld thans vijf jaar bestaat en dat wij — in verband hiermede — volgens onze belofte een beschouwing zullen geven over de resultaten der bemesting, die tot nu toe werden verkregen. Wij zullen de beschouwing echter niet in het jaarverslag opnemen, doch in een afzonderlijk overzicht aan het eind van dit jaar doen verschijnen. Tevens zullen wij dan een overzicht van de financieele resultaten van den boomgaard en van het haagsysteem geven.

J. LAUER

A. M. SPRENGER

Haagsysteem: Jonge appel- en perenaanplant (1935), waarop de systematische bemestingsproeven worden genomen (1.8 ha).

Oude Boomgaard, groot: 0.9 ha.
20-jarige kersen- en appelboomgaard.

Nieuwe Boomgaard, groot: 0,8 ha.
In voorjaar 1938 nieuw aangekocht perc.

I N H O U D

	blz.
1. <i>De oude boomgaard</i>	4
De ziektebestrijding	6
De nachtvorstbestrijding	10
De bijenstal	10
Bloei, vruchtzetting en oogst	10
De bemesting	15
2. <i>De nieuwe boomgaard</i>	17
3. <i>Het proefveld</i>	36
Het snoeien	37
De bemesting	39
De groundbewerking	40
De opbrengst	41

1. DE OUDE BOOMGAARD

Meer en meer nadert het tijdstip, dat de kersenboomen in den ouden boomgaard moeten worden gerooid. Wij hopen, dat wij hiertoe op het juiste oogenblik den moed zullen bezitten; veel zal afhangen van het gedrag der appelboomen. Neemt de vruchtbaarheid in dezelfde mate toe als dit jaar het geval was, dan zal het wegvallen der kersenoogst geen groot gewicht in de schaal leggen. Trouwens deze zou toch ook successievelijk kleiner worden, omdat enkele boomen merkbaar achteruit gaan. Deze achteruitgang is een gevolg van de schaduw, die vooral nadeel teweeg brengt aan de onderste takken. Verder gaan enkele boomen door onbekende oorzaak kwijnen; dit is dan ook de reden, dat wij dit jaar reeds enkele exemplaren omhakten, nl. no 16 op rij III, no 3 op rij IV en no 28 op rij V.

Wordt het aantal kersenboomen geringer, terwijl enkele werkzaamheden dezelfde blijven, dan gaat de rendabiliteit der kersenteelt achteruit. Deze achteruitgang kan wel zoo groot worden, dat het niet meer loont de boomen te handhaven.

Meer en meer dringt zich bij ons de overtuiging op, dat een combinatie van appels en Meikersen, zooals nog vrij algemeen toegepast wordt, niet aan te bevelen is. Indien men de teelt van Meikersen wil combineren met een andere cultuur, dan kan men kriecken nemen in plaats van appels. Als de appels de hoofdcultuur vormen, dan doet men goed om in plaats van Meikersen vroeg dragende en klein blijvende appeltypen te nemen. De keuze hierin is echter niet ruim, daar de eischen aan appelwijkers gesteld, nogal groot zijn. Zij moeten immers betrekkelijk klein blijven, terwijl ze snel en veel moeten dragen; tevens moeten ze ook nog als bevruchters dienen. Dit gevoegd bij de eischen van goede gezondheid etc. maakt, dat men vaak met de handen in het haar zit, als men zijn keuze bepalen moet. Men bedenke verder, dat de geschikte typen meestal reeds in voldoende mate werden aangeplant, zoodat de markt met de vruchten hiervan overvoerd is.

De kersen werden wederom zoover als noodzakelijk was ingekort en ontdaan van afgestorven hout.

De Goudreinetten werden op dezelfde wijze gesnoeid als vorig jaar, d.w.z. het jonge hout in het centrum van de boomen werd uitgedund, de takken, die neiging vertoonden om zijwaarts af te wijken, werden weggenomen en hier en daar waren wij in staat om een ouden tak, die voor vier jaar werd gespaard, omdat het wegnemen een te groote ruimte in de kroon zou vormen, te verwijderen. Zoo langzamerhand krijgen de boomen nu den vorm, dien wij wenschen.

Het was niet noodzakelijk om takken te verwijderen, wegens het bereiken van het physiologisch uitgeputte stadium; daarvoor zijn ze nog te jong. De afwijking in groei, die wij bij GoudreINETTE no 17 constateerden, bleek